

Uwagi wstępne.

Instrukcja daje ogólny przegląd głównych kierunków działalności gromadzkich rad narodowych, jak również wskazuje organy powołane do dokonywania odnośnych czynności.

Zgodnie z tym założeniem, instrukcja nie uchyla bynajmniej konieczności sięgania przy załatwianiu spraw do Dzienników Ustaw, Monitora Polskiego itp., dla ustalenia treści normy prawnej, wchodzącej w dany przypadek w zastosowanie.

Instrukcja podaje z reguły także — (wskazane w przepisach prawnych) — sposoby rozwiązywania odnośnych zadań gromadzkich rad narodowych. Instrukcja, dając ogólny pogląd na działalność gromadzkich rad narodowych, nie określa szczegółowo form, w jakich poszczególne czynności względnie akty — (jak np. testament, akty stanu cywilnego, umowy najmu, różnorakie zaświadczenia) — winny być sporządzane.

Przy poszczególnych rodzajach czynności instrukcja wskazuje organy powołane do ich podejmowania. Nie oznacza to, by inne organa gromadzkiej rady narodowej nie były zainteresowane w ich prawidłowym wykonaniu, przeciwnie, ścisłe powiązanie ze sobą tych organów zakłada współdziałanie przy wykonaniu danego zadania także ze strony organów tu niepowołanych.

W tych przypadkach, w których realizacją danego zadania winny zająć się — we formie właściwej dla każdego organu — wszystkie organy gromadzkiej rady narodowej — właściwy organ określono ogólnie wyrazem: gromadska rada narodowa.

Dodatek „Na sesji” przy tym wyrazie oznacza, że odnośne kompetencje realizowane są w drodze uchwały podjętej na sesji przez gromadzką radę narodową.

Część ogólna.

I.

Przepis art. 24 ustawy o radach narodowych z dnia 25 stycznia 1958 r. (Dz. U. Nr 5, poz. 16) wymienia jako podstawowe zadania gromadzkich rad narodowych: popieranie rozwoju produkcji rolnej, wykorzystanie lokalnych możliwości dla zaspokojenia potrzeb komunalnych, socjalnych i kulturalnych mieszkańców gromady oraz zapewnienie wykonania przez nich obowiązków względem Państwa.

W dalszych ustępach cyt. art. 24 rozwija zadania, jakie mają wypełnić wymienione rady narodowe, a to zadania z zakresu administracji ogólnej, jako też zadania innych działów administracji.

II.

Zgodnie z treścią art. 9 ustawy o radach narodowych, gromadskie rady narodowe wykonują swoje zadania, stosując — zależnie od rodzaju zadań oraz istniejących konkretnie warunków — rozmaite sposoby i formy działania. Gromadskie rady narodowe działają więc na sesjach; za pośrednictwem organów pomocniczych rady tj. komisji; radnych w terenie; oraz poprzez organ wykonawczy i zarządzający rady tj. prezydium rady narodowej i podporządkowanego mu sekretarza gromadzkiego, wykonującego swoje obowiązki przy pomocy podległego mu biura (art. 59, ust. 5 ustawy o radach narodowych i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 lutego 1958 r. Dz. U. Nr 10, poz. 34).

III.

Ustawa o radach narodowych ustala następujące zasady organizacji pracy gromadzkich rad narodowych:

1) **Prezydium gromadzkiej rady narodowej** reprezentuje radę na zewnątrz.

2) **Rada Narodowa** działa na sesjach, zwoływanych co najmniej raz na miesiąc przez prezydium rady narodowej.

Rada Narodowa wyraża swą wolę w uchwałach. Przygotowanie projektów uchwał należy do obowiązków sekretarza gromadzkiego.

Uchwały rady narodowej podpisują: Przewodniczący gromadzkiej rady narodowej i jeden z członków prezydium.

Rada narodowa:

- powołuje i odwołuje prezydium rady narodowej,
- udziela wytycznych dla jego działalności i rozpatruje sprawozdania prezydium,

- uchwała powołanie lub odwołanie sekretarza gromadzkiego,
- ustala wytyczne dla wykonania ważniejszych zadań,
- rozpatruje sprawy mające zasadnicze znaczenie dla gromady.

Rada narodowa powołuje komisje i rozpatruje ich sprawozdania.

3) **Prezydium rady narodowej** działa kolegialnie, może podejmować uchwały w obecności co najmniej połowy swego składu.

Posiedzenia prezydium powinny odbywać się co najmniej raz w tygodniu.

Decyzję w sprawie zwołania posiedzenia prezydium na określony dzień i godzinę oraz ustalenia projektu porządku obrad — podejmuje Przewodniczący gromadzkiej rady narodowej.

Projekty uchwał prezydium opracowuje sekretarz gromadzki.

Uchwały prezydium podpisuje Przewodniczący gromadzkiej rady narodowej i sekretarz gromadzki.

Prezydium wykonuje uchwały rady, prezydium rady narodowej wyższego stopnia i Rady Państwa, oraz organizuje wykonanie zadań rady narodowej; wydaje zlecenia sekretarzowi gromadzkiemu i nadzoruje jego działalność; może zlecić wskazanym w uchwale członkom prezydium wykonywanie określonych zadań.

4) Przewodniczący gromadzkiej rady narodowej:

- reprezentuje prezydium na zewnątrz,
- przygotowuje i zwołuje posiedzenia prezydium i przewodniczy na nich,
- przewodniczy na sesjach gromadzkiej rady narodowej,
- referuje sprawy na sejm, przy czym może zlecić referowanie odnośnych spraw innym członkom prezydium,
- czuwa nad należyтым wykonaniem uchwał rady i prezydium oraz wytycznych organów nadrzędnych,
- kieruje pracą prezydium,
- rozstrzyga wyniki głosowania w wypadku równości głosów,
- sprawuje nadzór i kontrolę nad zespołem zagadnień, określonych w podziale czynności prezydium i referuje na prezydium sprawy związane z tymi zagadnieniami,
- podpisuje wraz z sekretarzem protokoły i uchwały prezydium,
- podpisuje pisma wychodzące z prezydium,
- w przypadkach niecierpiących zwłoki wydaje zarządzenia należące do właściwości prezydium, z tym, że obowiązany jest wydane zarządzenie lub decyzję przedłożyć prezydium na najbliższym posiedzeniu do zatwierdzenia,
- jest służbowym przełożonym sekretarza gromadzkiego i pracowników biura.

Przygotowanie spraw do decyzji Przewodniczącego gromadzkiej rady narodowej należy do obowiązków sekretarza gromadzkiego.

5) **Członek prezydium gromadzkiej rady narodowej** obowiązany jest m. in.:

- przybywać punktualnie na posiedzenia prezydium,
- uczestniczyć w dyskusji na posiedzeniu,
- wykonywać określone zadania, które wynikają z podziału czynności oraz poszczególnych uchwał prezydium,
- na polecenie Przewodniczącego prezydium referować poszczególne sprawy na sesji gromadzkiej rady narodowej.

6) **Sekretarz gromadzkiego** powołuje i odwołuje przewodniczącego gromadzkiej rady narodowej na podstawie uchwały gromadzkiej rady narodowej, zatwierdzonej przez prezydium powiatowej rady narodowej.

Poszczególnymi dziedzinami spraw, które należą do właściwości gromadzkiej rady narodowej kieruje sekretarz gromadzki.

Sekretarz gromadzki wykonuje swoje obowiązki przy pomocy podległego mu biura.

W skład biura wchodzi: referent administracyjny, rachmistrz, a nadto, w miarę potrzeby, inni pracownicy oraz praktykanci w ilości nie przekraczającej dwóch.

W przypadkach uzasadnionych warunkami lokalnymi, można zaniechać tworzenia niektórych stanowisk spośród wymienionych poprzednio.

Podział pracy między pracowników ustala sekretarz gromadzki.